

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych
i rocznych ocen klasyfikacyjnych z religii dla klasy V szkoły podstawowej wynikających
z realizowanego programu nauczania**

Program: AZ-2-01/18 z dnia 9.06.2018r. – zgodny z nową podstawą programową i programem nauczania religii.

Tytuł podręcznika: „Bóg szuka człowieka” pod redakcją Beaty Zawiślak i ks. Marcina Wojtasika, Wydawnictwo Św. Wojciecha, Poznań

Nr podręcznika: nr AZ-21-01/18-PO-2/20 ,zatwierdzenie z dnia 06.05.2020 r.

Ocenę z religii ustalamy w oparciu o kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodzicom na ich zapotrzebowanie lub gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Metody kontroli i ocen:

1. Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).
2. Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania:

Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

Przedmiot oceny z religii zawiera kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. W wartościowaniu oceny z religii nauczyciel uzupełnia dydaktyczny zakres oceny wymiarem duszpasterskim. Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Cele oceniania:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych.
2. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
3. Pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju.
4. Systematyczne informowanie rodziców (prawnych opiekunów) o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia poprzez: wywiady, spotkania indywidualne, zapis w zeszycie, zapis w dzienniku.
5. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno -wychowawczej.

Ocenie podlegają:

1. Odpowiedzi ustne objęte zakresem materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji.
2. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.
3. Znajomość podstawowych prawd wiary – Mały Katechizm.
4. Korzystanie z Pisma świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
5. Inne formy aktywności ucznia:
 - praca w grupie (udział w dyskusji, prezentowanie efektów pracy zespołu),
 - aktywność na zajęciach lekcyjnych,
 - referaty, prezentacje,
 - udział w olimpiadach, konkursach.
6. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.

Zasady oceniania:

1. Nauczyciel religii na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej wynikającej z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.
2. Oceny cząstkowe – śródroczne i końcoworoczne – wyrażone są według skali:
 - celujący (6),
 - bardzo dobry (5),
 - dobry (4),
 - dostateczny (3),
 - dopuszczający (2),
 - niedostateczny (1).
3. W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej trzy oceny cząstkowe.
4. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów). Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel religii uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.
5. Zakres materiału kartkówek powinien obejmować nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne - kartkówki oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia z religii są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom).

- poprawa ocen z kartkówek odbywać się będzie w czasie zajęć dodatkowych prowadzonych przez nauczyciela, po uprzednim ustaleniu warunków i terminu poprawy. Uczeń na udział w tych zajęciach przynosi pisemną zgodę rodziców;

- uczeń ma prawo poprawy każdej oceny (niesatysfakcjonującej) po uprzednim ustaleniu warunków i terminu poprawy. Ocenę można poprawiać jeden raz. Każda ocena z poprawy wpisana jest do dziennika. Poprawa odbywa się nie później niż w ciągu 2 tygodni od podania informacji o ocenie;

- jeżeli podczas pisemnej klasowej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczeń pracuje niesamodzielnie (korzysta z pomocy innych uczniów, zeszytu lub innych materiałów), otrzymuje ocenę niedostateczną;

– po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być nieprzygotowany do lekcji;

6. Odpowiedzi ustne objęte są zakresem materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji. Uczeń ma prawo dwa razy w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do odpowiedzi (bez konsekwencji).

7. Kontrola znajomości podstawowych prawd wiary- Małego Katechizmu - zdobywana jest podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej.

8. Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny śródrocznej lub końcoworocznej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

9. Przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem plenarnym rady pedagogicznej nauczyciel religii jest zobowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych w terminie i formie określonych w statucie szkoły.

10. Ocena śródroczna i roczna nie ma charakteru średniej arytmetycznej ocen częściowych; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w semestrze lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile prezentacja ich przejmie formę wypowiedzi ustnej oraz innych form pracy o charakterze samodzielnym.

Ocenę roczną ustala nauczyciel biorąc pod uwagę ocenę za pierwszy semestr oraz stopień przyrostu wiedzy w drugim semestrze;

11. Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślnie ukończy co najmniej etap szkolny, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień.

12. Laureaci konkursów przedmiotowych z religii o zasięgu wojewódzkim (diecezjalnym), międzywojewódzkim i ogólnopolskim otrzymują z danych zajęć edukacyjnych celującą roczną ocenę klasyfikacyjną. Uczeń, który tytuł laureata ww. konkursów bądź laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej uzyskał po ustaleniu albo uzyskaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje celującą końcową ocenę klasyfikacyjną z religii.

13. Uczeń może nie być klasyfikowany z religii jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na zajęcia z religii w szkolnym planie nauczania. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny z religii.

14. Egzamin klasyfikacyjny z religii zdaje również uczeń:

- realizujący, na podstawie odrębnych przepisów, indywidualny tok nauki;
- spełniający obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.

15. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna (semestralna) ocena klasyfikacyjna z religii została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone w terminie 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktycznych.

16. Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej z przedmiotu winna być przekazana uczniowi i jego rodzicom (prawnym opiekunom) na miesiąc przed klasyfikacją. Nauczyciel religii przedstawia możliwości poprawy oceny poprzez uzupełnienie niezbędnych wiadomości i umiejętności.

17. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał ocenę niedostateczną z religii może zdawać egzamin poprawkowy.

18. W oddziałach integracyjnych śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z religii dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne, po zasięgnięciu opinii nauczyciela współorganizującego kształcenie integracyjne.

19. Nauczyciel religii jest zobowiązany, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno - pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie ww. wymaganiom.

Ustalenie wymagań programowych w obrębie poszczególnych poziomów oraz zastosowanie ich w określonych ocenach osiągnięć uczniów

1. Wymagania ponadprogramowe (wykraczające)

Na ocenę CELUJĄCĄ uczeń:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Prezentuje treści wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ.
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną.
- Angażuje się w prace pozalekcyjne (np. gazetki religijne, montaże sceniczne, pomoce katechetyczne itp.).
- Osiąga sukcesy w konkursach wiedzy religijnej.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
 - Biegle posługuje się znajomością Małego Katechizmu
- Wykazuje się umiejętnościami i wiadomościami wykraczającymi poza wymagania edukacyjne; jego praca jest oryginalna i twórcza oraz wskazuje na dużą samodzielność.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę celującą.

2. Wymagania dopełniające

Na ocenę BARDZO DOBRĄ uczeń:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
 - Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
 - Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
 - Odnacza się pełną znajomością Małego Katechizmu
- Wzorowo prowadzi zeszyt.
- Aktywnie uczestniczy w religii.
- Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej.
- Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- Opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności wyznaczonych przez nauczyciela programem nauczania; osiągnięcia ucznia należą do złożonych i wymagających samodzielności.
- Inne możliwości indywidualne ucznia promujące ocenę bardzo dobrą.

3. Wymagania rozszerzające

Na ocenę DOBRĄ uczeń:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi.
 - Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska inspirowane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się dobrą znajomością Małego Katechizmu.
- W zeszycie ma wszystkie notatki.
- Korzysta z pomocy dydaktycznych podczas zajęć lekcyjnych (podręcznik, zeszyt ucznia i inne).
 - Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii.
- Jest zainteresowany przedmiotem.
- Wykazuje się dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości.
- Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.

- Stara się być aktywnym podczas lekcji.
- Wiadomości i umiejętności ucznia przewidziane programem nauczania nie są pełne dla danego etapu nauczania, ale wiele umiejętności ma charakter złożony i samodzielny.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę dobrą.

4. Wymagania podstawowe

Na ocenę DOSTATECZNĄ uczeń:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności.
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela.
- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Odznacza się małą kondensacją wypowiedzi.
- Wykazuje się podstawową znajomością Małego Katechizmu.
- W zeszycie ucznia sporadyczne braki notatek.
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.
- Wiadomości i umiejętności ucznia są na poziomie podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania dla danego etapu; wiadomości i umiejętności należą do przystępnych, o średnim stopniu złożoności i wystarczą do pomyślnego dalszego uczenia się.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dostateczną.

5. Wymagania konieczne

Na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Wykazuje się luźno zestawionym poziomem wiadomości programowych
- Prezentuje mało zadowalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień.
- Cechuje się brakiem podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, posiada trudności w wysławianiu się.
- Prowadzi zeszyt ucznia.
- Ma problemy ze znajomością Małego Katechizmu.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii.
- Opanował elementarne wiadomości i umiejętności programowe przewidziane dla danego etapu edukacyjnego; są to wiadomości i umiejętności bardzo przystępne, proste i praktyczne, niezbędne w funkcjonowaniu szkolnym i pozaszkolnym.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dopuszczającą.

6. Ocena NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- Wykazuje rażący brak wiadomości programowych.
- Cechuje się brakiem jedności logicznej między wiadomościami.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.
- Wykazuje zupełny brak umiejętności stosowania wiedzy.
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy.
- Cechuje się rażąco niepoprawnym stylem wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością Małego Katechizmu.

- Nie posiada zeszytu ucznia lub dość często nie przynosi go na lekcję.
- Lekceważy przedmiot.
- Opuszcza lekcje religii.
- Inne uwarunkowania indywidualne ucznia wskazujące na ocenę niedostateczną.

Podstawowe wymagania programowe

Uczeń w klasie V:

- wie, że Pan Bóg jest Stwórcą otaczającego go świata i że świat powstał „ex nihilo”;
- wie, jaka prawda o Bogu i człowieku jest zawarta na kartach Pisma Św.;
- wyjaśnia, na czym polega wyjątkowość człowieka;
- wymienia zadania, jakie człowiek otrzymał od Pana Boga;
- rozumie, że życie każdego człowieka jest największym darem;
- wyjaśnia, na czym polegało zło, którego dopuścili się pierwsi ludzie;
- podaje definicję: „grzechu” oraz „grzechu pierworodnego”;
- wie, że każdy zły czyn pociąga konkretne konsekwencje;
- zna obietnicę pozostawioną przez Boga ludziom po opuszczeniu przez nich raju i wie jak Bóg ją wypełnił;
- zna historię Abla i Kaina;
- rozumie, że w sakramencie pojednania można doświadczyć spotkania z miłosiernym Bogiem;
- rozumie pojęcie: „przymierze”;
- zna historię Noego, wyjaśnić przyczyny i sens potopu;
- zna perykopę biblijną o wieży Babel i wyjaśnić skutki pychy w życiu człowieka;
- wie, że Bóg zawsze przychodzi z pomocą człowiekowi; wspiera go w walce ze złem;
- rozumie, że wiara jest łaską Bożą, z którą człowiek powinien współdziałać;
- podaje treść obietnicy danej przez Boga Abrahamowi oraz wyjaśnia sposób, w jaki Bóg ją wypełnił;
- potrafi opowiedzieć o wydarzeniach z życia Jakuba;
- potrafi wymienić najważniejsze wydarzenia z życia Józefa, wskazać w jego historii wydarzenia świadczące o Bożej opiece;
- potrafi opowiedzieć o życiu rodzin izraelskich w niewoli egipskiej i rozumie rolę wiary w Boga w ich życiu;
- zna historię Mojżesza i jego rolę w dziejach narodu wybranego;
- zna plagi egipskie i rozumie, że były one znakami działającego Boga;
- umie opowiedzieć, w jaki sposób Bóg za pośrednictwem Mojżesza wyzwolił swój lud z niewoli;
- opisuje, w jaki sposób Bóg troszczył się o Izraelitów podczas wędrówki do Ziemi Obiecanej;
- rozumie sytuację Mojżesza jako przywódcy ludu wypełniającego wolę Boga;
- porównuje paschę Izraelitów i Paschę chrześcijan;
- wie, że łaska Boża ratuje człowieka z niewoli grzechu;
- wyjaśnia, w jaki sposób chrześcijanin utrwała relację z Bogiem;
- opowiada o przymierzu, jakie Bóg zawarł z Izraelitami na Synaju;
- określa wzajemne zobowiązania Boga i Jego ludu, wynikające z przymierza;
- wyjaśnia analogię między Starym a Nowym Przymierzem;
- potrafi omówić okoliczności zawarcia Nowego Przymierza;
- uzasadnia, że Dekalog jest wyrazem miłości i troski Boga o człowieka;
- wie, że wierność Bożym przykazaniom jest potwierdzeniem wiary w Boga i ufności w Jego troskę o ludzi;

- rozumie przesłanie zawarte w tekście biblijnym o złotym cielcu;
- wyjaśnia analogię między węzem miedzianym na pustyni a krzyżem Chrystusa
- uzasadnia, że Nowe Przymierze w Jezusie Chrystusie jest ratunkiem dla błądzącego człowieka;
- rozumie sens i symbolikę Chrystusowego krzyża;
- wyjaśnia, dlaczego Bóg wzywa człowieka do świętości i wskazuje, jak można realizować to wezwanie;
- wymienia przejawy miłości Boga w historii zbawienia;
- wymienia zadania proroków;
- wymienia nazwy najważniejszych miejsc związanych z życiem Chrystusa;
- wyjaśnia okoliczności narodzenia i działalności Jana Chrzciciela;
- wie, że Jan Chrzciciel przygotowywał naród na przyjście Mesjasza;
- rozumie pojęcie „Adwent”;
- wie, że Maryja jest Matką obiecanego Mesjasza;
- charakteryzuje postawę Maryi;
- wyjaśnia, na czym polega oczekiwanie na powtórne przyjście Chrystusa;
- zna okoliczności narodzenia Pana Jezusa;
- wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów związanych z Bożym Narodzeniem;
- wymienia źródła historyczne mówiące o Jezusie;
- uzasadnia, że Jezus Chrystus jest Bogiem i człowiekiem;
- porządkuje wydarzenia z życia Rodziny z Nazaretu;
- uzasadnia, dlaczego człowiek powinien być posłuszny Bogu;
- wie, że Jezus zapoczątkował królestwo Boże, w którym On jest Królem;
- wie, że Jezus Chrystus jest Najwyższym Kapłanem;
- uzasadnia, dlaczego Jezusa nazywamy Nauczycielem;
- wymienia sposoby budowania i umacniania królestwa Bożego;
- wie, że słowo to wyraz mocy Bożej – Bóg przez nie poucza i nieustannie działa dla naszego zbawienia;
- zna treść i sens ośmiu błogosławieństw, wskazać sposoby ich realizacji w codziennym życiu;
- wyraża i uzasadnia potrzebę budowania relacji z Jezusem poprzez modlitwę, liturgię i sakramenty;
- uzasadnia potrzebę powierzania słabości duszy i ciała Jezusowi w modlitwie; oraz sakramentach pojednania i namaszczenia chorych;
- uzasadnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią;
- wyjaśnia, dlaczego wspólnie z Jezusem łatwiej można przezwyciężyć trudności, cierpienie;
- wyjaśnia zbawczy sens śmierci Chrystusa;
- uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest pokarmem na życie wieczne;
- wskazuje wydarzenia biblijne o męce, śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa w liturgii;
- potrafi uzasadnić, dlaczego modlitwa spełnia ważną rolę w życiu chrześcijanina;
- wie, że chrześcijanin jest wezwany do dawania świadectwa wiary
- wie jak rozwijał się Kościół;
- zna historię Św. Stanisława i Św. Jadwigi Królowej
- zna tajemnice różańcowe
- umie wymienić stacje Drogi Krzyżowej
- zna poszczególne prawdy wiary z „Małego Katechizmu”.

MAŁY KATECHIZM OBEJMUJE:

Ojciec nasz
Zdrowaś Maryjo
10 przykazań Bożych
7 sakramentów św.
7 grzechów głównych
6 prawd wiary
5 przykazań kościelnych
5 warunków dobrej spowiedzi
Wierzę w Boga – Skład Apostolski
Pod Twoją Obronę/ Aniele Boży

Opracowała mgr Monika Krynicka 2025/2026